

ПрАТ “ВНЗ “МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ”

Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого

МАУП

Кафедра цивільно-правових дисциплін та міжнародного права

Затверджую:

Директор Навчально-наукового
інституту права ім. князя
Володимира Великого

Анатолій КИСИЛІН

“ 26 ”

08

2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
цивільно-правових дисциплін та
міжнародного права
Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.
Завідувач кафедри

Віктор ШВЕЦЬ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА»

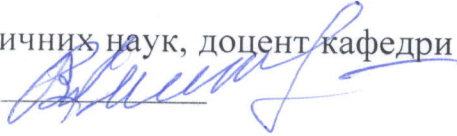
Спеціальності: **08 Право**

Освітнього рівня: **другий (магістерський) рівень**

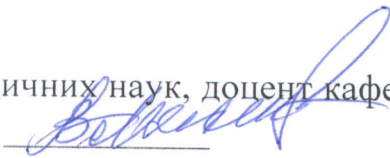
Освітньої програми: **«Право»**

Спеціалізація: _____

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Чуєнко Валентина Іванівна - кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права
(підпис)

Викладач:

Чуєнко Валентина Іванівна - кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права
(підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права

Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права
Шифр та назва спеціальності	08 Право
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год Лекції : 20 Семінарські заняття:14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	3 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-civilno-pravovih-disciplin/robochi-navchalni-programi12.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Чуєнко Валентина Іванівна
	Кандидат юридичних наук
	Доцент кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права
Дисципліни, які викладає НПП	Міжнародне право, Міжнародно-правовий механізм захисту прав людини, Актуальні проблеми міжнародного права, Міжнародне приватне право, Право Європейського Союзу, Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права, Актуальні проблеми правового регулювання статусу біженців та тимчасово переміщених осіб
Напрями наукових досліджень	Міжнародне публічне право, міжнародно-правове регулювання статусу біженців, медіація, захист прав людини в Європейському Союзі, Європейська конвенція з захисту прав людини та основоположних свобод, вивчення міжнародного досвіду щодо модернізації правової освіти а

	Україні.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8458-5808 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=bKP6e1oAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	v1401@ukr.net
Контактний тел.	+38-(093)-455-60-59
Телефон кафедри	(044) 490-95-02, (044) 490-95-21
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-civilno-pravovih-disciplin.html

Анотація курсу. Міжнародне гуманітарне право є галуззю міжнародного публічного права, яке регулює міжнародні відносини щодо ведення військових дій і має на меті гуманізацію засобів і методів ведення збройних конфліктів міжнародного і неміжнародного характеру. Норми та інститути цієї галузі регулюють весь комплекс міжнародних відносин, пов'язаний з початком військових дій, його правовими наслідками припустимими засобами та методами їх ведення, особливостями захисту прав людей, що опинилися у театрі бойових дій, участю міжнародних міжурядових та неурядових організацій та їх гуманізації.

Оволодіння студентами дисципліною «Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права» дозволить поглибити їх знання у сфері міжнародного публічного права, засвоїти особливості міжнародно-правового регулювання міжнародних відносин під час ведення збройних конфліктів; засвоїти сутність відповідних основних правових понять. Студенти отримають інформацію щодо основних напрямків діяльності Організації Об'єднаних Націй та Міжнародного Комітету Червоного Хреста щодо імплементації норм міжнародного гуманітарного права, а також низки міжнародних кримінальних трибуналів (Нюрнберзького, Міжнародного кримінального трибуналу щодо колишньої Югославії, Міжнародного кримінального трибуналу щодо Руанди, Міжнародного кримінального суду) щодо його застосування; здобудуть навички правильного тлумачення та застосування договірних та звичаєвих норм міжнародного гуманітарного права.

Предмет вивчення дисципліни - є міжнародні відносини у сфері застосування норм міжнародного гуманітарного права, наукові погляди, нормативно-правові акти, практика застосування норм міжнародного гуманітарного права щодо регулювання актуальних питань у сфері ведення збройних конфліктів міжнародного та неміжнародного характеру.

Мета курсу: формування цілісної системи професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти в специфічному сегменті міжнародно-правового регулювання міжнародних правовідносин держав і інших суб'єктів міжнародного права під час ведення збройних конфліктів міжнародного та неміжнародного характеру.

Завдання навчальної дисципліни: поглиблення системи теоретичних знань щодо міжнародного гуманітарного права як галузі міжнародного публічного права, отримання інформації щодо основних актуальних проблем у сфері міжнародного гуманітарного права, основних напрямів гуманізації засобів та методів ведення збройних конфліктів міжнародного та неміжнародного характеру; здобуття навичок застосування основоположних конвенцій у сфері міжнародного гуманітарного права (зокрема Гаазьких конвенцій 1899 і 1907 років та Женевських конвенцій 1949 років та Протоколів до них 1977 р.); поглиблення знань щодо діяльності Міжнародного руху Червоного хреста та Товариства Червоного хреста України; практична реалізація навичок щодо правильного визначення правового статусу учасників збройних конфліктів; вивчення актуальних проблем щодо імплементації норм міжнародного гуманітарного права у внутрішнє право України.

Пререквізити навчальної дисципліни. «Міжнародне публічне право», «Міжнародне гуманітарне право», «Міжнародно-правовий механізм захисту прав людини», «Право Європейського Союзу», «Історія міжнародного права».

Постреквізити навчальної дисципліни. «Право міжнародної відповідальності», «Актуальні проблеми права міжнародних організацій», «Право міжнародної безпеки».

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері міжнародного права у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень а також здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України. СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні. СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України. СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію. СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності. СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів

	клієнтів. СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.
Результати навчання	РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами. РН 5. Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово. РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг. РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права. РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції. РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу. РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

Зміст навчальної дисципліни.

№	Назва теми
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Актуальні проблеми теорії міжнародного гуманітарного права	
Тема 1.	Актуальні проблеми поняття та сфери дії міжнародного гуманітарного права

Тема 2.	Актуальні проблеми становлення, розвитку та застосування норм міжнародного гуманітарного права
Тема 3.	Джерела міжнародного гуманітарного права
Тема 4.	Актуальні проблеми правового статусу учасників збройних конфліктів
Тема 5.	Актуальні проблеми, що стосуються правил ведення військових дій.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Актуальні проблеми практики застосування норм міжнародного гуманітарного права	
Тема 6.	Актуальні проблеми захисту прав особи під час збройних конфліктів.
Тема 7.	Актуальні проблеми міжнародно-правового регулювання ведення неміжнародних збройних конфліктів.
Тема 8.	Актуальні проблеми діяльності Міжнародного комітету Червоного Хреста.
Тема 9.	Актуальні проблеми імплементації державами норм міжнародного гуманітарного права.
Тема 10.	Актуальні проблеми імплементації Україною норм міжнародного гуманітарного права
Форма контролю: Залік	

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю.

Залік проводиться за результатами поточної роботи студента протягом 1-го семестру.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА за іспит(в балах) = результати поточної роботи + результати заліку.

Система оцінювання та вимоги.

№ теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Загальна сума балів
Роб на семін	5	5	5	5	5	5	5				35
Самостійна роб	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30

Підсумкове оцінювання	Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за залік	Загальна сума
	35	30	15	20	100

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 5 балів.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;

- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

**** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 3 бали.**

***** Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.**

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 15 питань.

Види тестових завдань:

- 3 вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;
- 3 вибором кількох правильних відповідей;

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 15 балів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивче нням дисципліни

Політика курсу. Курс «Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права» (для магістрів) передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і семінарських занять співпадають. Відсутність на семінарському занятті відпрацьовується. Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

На останньому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді письмової модульної контрольної роботи. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу. Модульних контрольних робіт передбачено дві на курс.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

1. Кислий А.М., Басова І.С., Чуєнко В.І., Минюк Д.І. Забезпечення реалізації цивільних прав та обов'язків людини: національний та міжнародний аспект: посібник для закладів вищої освіти / за заг. редакцією д.ю.н., професора Кислого А.М. Київ: «Видавництво Людмила», 2022. 180 с.
2. Барановська В.М., Басова І.С., Вацюк В.О., Дибець Н.Ю., Минюк Д.І., Чуєнко В.І. Нормативно-правове регулювання статусу біженців та внутрішньо-переміщених осіб: історія та виклики сучасності: посібник для закладів вищої освіти / за заг. редакцією д.ю.н., професора, заслуженого юриста України А.М. Кислого. Київ: «Видавництво Людмила», 2024. 212 с.
3. Чуєнко В.І. Правове регулювання статусу біженців в Європейському Союзі: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / В.І. Чуєнко. Харків: Право, 2023. 284 с.
4. Чуєнко В.І., Красуцький В.В. Перспективні напрямки щодо реформування та удосконалення правового регулювання статусу українських біженців в Європейському Союзі *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. Вип. 2. С. 553-556. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2024/138.pdf
5. Красуцький В.В., Чуєнко В.І. Практичні аспекти реалізації українцями права на тимчасовий захист в країнах ЄС: порівняльний аспект досвіду європейських країн. *Науковий юридичний журнал «Правові новели»* № 22. 2024. С. 222-229. URL: http://legalnovels.in.ua/journal/22_2024/32.pdf
6. Ksendzuk, Valentyna; Orel, Oleksandr; Orel, Oleksii; Sydoruk, Iryna; Chuienko Valentyna. Cooperation of International Organizations in Ensuring International Security: Challenges and Perspectives. *Economic Affairs*. Vol. 69 (Special Issue, pp. 327-335, February 2024. URL: <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z8.pdf>
7. Valentyna Chuienko. The Role of International Scientific and Practical Cooperation in the Sphere of Modern Legal Education: Challenges, Ways to Strengthening, Results. *Journal of International Legal Communication*. University of Warsaw. September. 2024. Vol. 14. No. 3. pp. 7-17. URL: https://jilc.e-science.space/wp-content/uploads/2024/11/02.Chuienko_JILC_3_2024.pdf
8. Nataliia Riabikh; Uliana Kuzenko; Tetiana Humeniuk; Valentyna Chuienko; Andrii Bezushko. Challenges of Anthropocentrism in Wartime: A Legal and Normative Perspective. *Salud, Ciencia y Tecnología - Serie de Conferencias*. Vol. 4 (2025). URL: <https://conferencias.ageditor.ar/index.php/sctconf/article/view/1503>

Рекомендовані джерела інформації.

Основна:

1. Віденська Конвенція про правонаступництво держав стосовно міжнародних договорів від 23 серпня 1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

6. Північноатлантичний договір від 4 квітня 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_008#Text
7. Декларація про права осіб, що належать до національних та етнічних, релігійних та мовних меншин (резолюція ГА ООН резолюцією 47/135) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_318#Text
8. Декларація Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
9. Європейська конвенція про правовий статус трудящих мігрантів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/%20994_307#Text
10. Конвенція про захист цивільного населення під час війни. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
11. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
12. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>
13. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
14. Конвенція про статус біженців 1951 р. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/refugees.shtml
15. Rome Statute of the International Criminal Court. URL: <https://www.icc-cpi.int/publications/core-legal-texts/rome-statute-international-criminal-court>

Додаткова:

1. Баймуратов М.О. Міжнародне право. Х.: Одиссей, 2010. 672 с.
2. Буроменський М. В., Кудас І. Б., Маєвська А. А., Семенов В. С., Стешенко В. С. Міжнародне право: Навч. посібник / М.В. Буроменський (заг.ред.). К.: Юрінком Інтер, 2005. 336с.
3. Буткевич В.Г., Мищик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник для студ. вищ. навч. закладів за спец. "Міжнародне право", "Міжнародні відносини" / В. Г. Буткевич (ред.). К.: Либідь, 2010. 608с.
4. Буткевич В.Г., Войтович С. А., Григоров О. М., Заблоцька Л. Г., Задорожній О. В. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник для студ. вищих навч. закл. за спец. "Міжнародне право", "Міжнародні відносини" / В.Г.Буткевич (ред.). К.: Либідь, 2011. 814с.
5. Георгіца А.З, Чикурлій С.О. Міжнародне публічне право: Навч.-метод. посіб. / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: Рута, 2010. 175с.
6. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / Київський ун-т права; Інститут міжнародних відносин Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка / Ю. С. Шемшученко (відп.ред.), Л.В. Губерський (відп.ред.). Стереотип. вид. К.: Юрінком Інтер, 2011. 638 с.
7. Книш В. В. Міжнародне публічне право: навчально-методичний посібник для

забезпечення самостійної роботи студентів заочної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2019. 58 с.

8. Основи права Європейського Союзу: підручник / за заг. ред. Т.Л. Сироїд; Харків. Національний університет імені В.Н. Каразіна. Харків: Право, 2018. 456 с.

9. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник / за заг. ред. д.ю.н., проф. Т.Л. Сироїд. Харків: Право, 2019. 472 с.

10. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / за заг. ред. д.ю.н., проф. Т.Л. Сироїд. Харків: Право, 2023. 474 с.

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Європейського Союзу URL: https://european-union.europa.eu/index_en
4. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int>
5. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду. URL: <https://www.icc-cpi.int>
6. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. URL: <https://www.osce.org>
7. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: <https://www.un.org/en/>
8. Офіційний сайт Ради Європи. URL: <https://www.coe.int/en/web/portal>